

SLOVENSKI NAROD

Uznaja vsak dan popoldne, izvenredno ob nedeljah in praznikih. — Inerenti do 50 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 200 vrst a Din 3, večji inerenti petih vrst a Din 4. — Popusti po dogovoru, inerenti davek posebej. — »Slovenski Narod« izlaja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tujostvo Din 25.- Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Stromsayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 28. — CELJE: celjsko uredništvo: Stromsayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Danes odločitev v angleški ustavni krizi: Kralj Edvard ostane

Po večerajšnjih posvetih v vladi in na dvoru pričakujejo za danes odločitev kralja, ki jo bo popoldne sporočil Baldwin v spodnji zbornici — Kralj Edvard hoče žrtvovati svojo osebno srečo na oltar domovine

London, 9. decembra. r. Po večerajšnjih konferencah in posvetovanjih pričakujejo sedaj v londonskih krogih nagel razvoj ustavne krize, ki je nastala zaradi ženinvenih načrtov kralja Edvarda. Za ponedeljek napovedane skupne seje obeh zbornic ni bilo, pač pa je ministrski predsednik na popoldanski seji spodnje zbornice sporočil, da ni še nikake odločitve, ker se kralj še ni odločil, kaj bo storil. Baldwin je naglasil, da vlada ne sili in želi dati kralju dovolj časa za premislek.

Včeraj je prvič spregovorila tudi gospa Simpsonova, ki se mudi sedaj v francoskem letovišču v Cannesu. Novinarjem je dala izjavo, v kateri naglašala, da ne želi v nobenem pogledu vplivati na odločitev kralja ter da je vsak čas pripravljena umakniti se, če more to napraviti konec sedanjemu nevzdržnemu stanju.

Med tem so se v Londonu nadaljevala posvetovanja. Popoldne je imel ministrski predsednik Baldwin dolgo kon-

ferenco z notranjim ministrom Simonom in mornariškim ministrom Hoarejem, nato pa je prišel k njemu vrhovni državni tožilec vojvodine Cornwallske lord Mockdon, s katerim je razpravljala Baldwin nad eno uro. Popoldne ob 16. sta se skupno odpeljala h kralju v grad Belvedere, odkoder se je vrnil Baldwin še le okrog 22. ure. Pri kralju sta bila tudi njegova brata vojvoda Yorški in Kentski.

Po povratku Baldwin iz Belvedere, so se v parlamentarnih krogih razširile vesti, da bo kriza rešena v 24 urah ter da je računati sedaj z naglim razvojem dogodkov. Govori se, da bo danes popoldne podal ministrski predsednik Baldwin v spodnji zbornici izjavo, ki bo razbistrila ves položaj. Dasi uradno ni bilo ničesar objavljeno o načinu rešitve krize, se zatrjuje v poučenih krogih, da se bo kralj odločil svojim ženinvenim načrtom in ta-

ko doprinesel novo žrtev za blaginjo britanskega imperija. Potrjujejo pa, da je kralj Edvard nameraval odstopiti in je to misel opustil še le, ko je videl, da se temu vsi protijo in da ljudstvo samo zahteva, da ostane na prestolu.

Ga. Simpson se v kratkem vrne v London

Cannes, 9. decembra. A.A. Vilo, v kateri stanuje gospa Simpson, stalno oblega veliko število novinarjev in fotoreporterjev. Včeraj popoldne sta dobila neki ameriški in neki angleški novinar dovoljenje, da lahko fotografirata gospo Simpson. Gospa Simpson ni bolna in ni bil k njej poklican noben zdravnik, kakor so nekateri listi poročali.

Kraljev adjutant, polkovnik Brownlow, ki spremlja gospo Simpsonovo, je novinarjem sporočil, da je včeraj prišel v Cannes tudi pravni zastopnik gospe Simpson odvetnik Godar, da bi uredil nekatera vprašanja glede odstopa te vile gospe Simpson, ker se ona misli kmalu vrniti v London.

Opozorilo uvoznikom iz Anglije Uvozna dovoljenja za prvo tromesečje 1937 se že izdajajo pri Narodni banki

Beograd, 9. decembra. A.A. V zvezi z nedavno doseženim sporazumom z Veliko Britanijo naznanja uvozni odbor pri Narodni banki tole:

Nadzorstvo nad uvozom, ki ga je uvedel finančni minister s svojim sklepom od 6. aprila t. l., se še vedno izvaja proti vsem neklirnim državljanom in zaradi tega tudi proti Veliki Britaniji. Za uvoz nadziranih predmetov iz Velike Britanije je torej potrebno tudi v bodoče poprejšnje pooblastilo uvoznega odbora pri Narodni banki. Za uvoz nadziranih predmetov iz Velike Britanije se bodo podeljevala dovoljenja tromesečno za vsako tromesečje posebej. Za uvoz v prvem tromesečju 1937 se lahko ta-

koj vložijo pri Narodni banki prošnje. Obseg uvoza posameznih predmetov s strani posameznih držav v prihodnjem tromesečju se bo določil v soglasju s sklenjenim dogovorom in v razmerju do obsega našega izvoza v prejšnjem tromesečju. Prošnje za uvoz lahko vložijo poleg tvrdk, ki so uvažale angleško blago leta 1935 izjemoma tudi tvrdke, ki tega leta niso uvažale, da bo mogoče proučiti možnost podelitve pooblastil za delni uvoz angleškega blaga tudi njim. Prošnje za uvoz z vsemi potrebnimi podatki se vlagajo kakor doslej na posebnih obrazcih, ki se dobe pri Narodni banki in njenih podružnicah. (Iz Narodne banke kraljevine Jugoslavije).

„Rdeča mornarica“ novo strašilo Evrope Rusi nameravajo reorganizirati špansko vojno mornarico — Alarm v Parizu

Pariz, 9. decembra. br. Današnji »Matin« razpravlja o načrtih Moskve v Španiji in opozarja, da bi rdeča armada na iberškem polotoku in rdeča mornarica na Sredozemskem morju predstavljali stalno nevarnost za mir v Evropi. Po informacijah lista je Rusija že začela izvajati dogovor z madriško vlado. Na poti iz Moskve v Španijo je že 100 višjih mornariških oficirjev in 500 oficirskih aspirantov, ki jim je dodeljenih 300 inženjerjev in veliko število strokovnega osebja. Ti oficirji bodo tvorili osnovni kader za snujotjo se rdečo mornarico. Ta mornarica bo sicer plula pod špansko zastavo, bo pa v resnici izrazito

rdeča mornarica, ki ji pripisujejo v Moskvi posebno važnost. Ta mornarica predstavlja v zapadnem delu Sredozemskega morja veliko nevarnost za mir v Evropi, ker hoče Moskva očividno zapadni del Sredozemskega morja napraviti za središče bodočih evropskih konfliktov. Sporedno z organizacijo mornarice se snuje v Valenciji tudi organizacija posebne rdeče vojske. Okrog 1000 ruskih oficirjev je že na delu. Prideljeni so jim mnogi ruski in drugi inozemski instruktorji. Potrebna oprema za to vojsko je že na poti iz Odesa v Valencijo.

Papeževa bolezen

Rim, 9. decembra. r. Sveti oče je zbolel. Sprva so mislili, da ni nič hudega. Pozneje pa so zdravniki ugotovili, da se mu je zaprla voda. Poklicali so najboljšje zdravnike na pomoč. Sv. očeta muči tudi naduha in protin. Po vsem svetu so molili za njegovo zdravlje. Sedaj pa poročajo, da mu je že boljše. Včeraj se je sveti oče spovedal. Zdravniki mislijo, da bo moral še par dni ostati v postelji.

Med zborovanjem porušil strop

Lizbona, 9. decembra. A.A. Reuter: Iz Lerie poročajo, da je v neki dvorani bila včeraj akademija katoliških duhov. Med tem se je porušil strop dvorane in pod ruševinami je obležalo 40 mrtvih. Več sto oseb je ranjenih.

Belgijski fašisti se zbirajo

Bruxelles, 9. decembra. A.A. Havas: Flamanska katoliška stranka je sklenila združiti se s flamansko nacionalistično separatistično stranko, ki se že večje z rekisti pri vseh okoliščinah. Ne ve se še, če bo ta zveza ostala sedaj še naprej v veljavi. Če bi prišlo do celotne fuzije z rekisti, bi se lahko imelo zelo velike posledice za belgijsko notranjo politiko.

Francoski tiskovni zakon sprejet

Pariz, 9. decembra. A.A. Havas: Parlament je sprejel zakon o spremembi zakona o tisku iz leta 1881 s 359 glasovi proti 193 glasovom.

50.000 ljudi v Turčiji brez strehe

Carigrad, 8. decembra. A.A. Po poročilih iz Adane je pri poplavi v tamošnji pokrajini utonilo 150 ljudi, kolkor so doslej ugotovili. Podrlo se je 1100 hiš, okoli 700 pa jih je v nevarnosti, da se porušijo. Skoče je več milijonov turških lir. Okoli 50.000 ljudi je brez strehe. Težkoče z oskrbo in z evakuiranjem prebivalstva napravljajo položaj še obupnejši.

Podaljšanje vojaške službe na Holandskem

«Brlin, 9. dec. br. Nizozemska vlada je predložila parlamentu zakon, s katerim se podaljšuje vojaška služba v mornarici in nekaterih oddelkih enozemske vojske. Obenem se podaljša rok za orožne vaje in po voja število rekrutov. V ulemeljivji tega zakona naglašava vlada, da narekuje te ukrepe varnost države pred morebitnim napadom.

Politični obzornik

Čuvajte Jugoslavijo!

V Šibeniku je imel na praznik našega uedinjenja prota Macura v pravoslavni cerkvi patriotski govor, ki ga je zaključil z besedami: Duše neštetihih znanih in neznanih borcev za idejo našega osvobodjenja in uedinjenja in graditeljev naše velike očetnjave nam danes v zboru kličejo: Radi vas smo mi leta in leta s svojim mesom hranili ptice roparice, hijene, gozdne zveri in morske pošasti. S svojimi kostmi smo pognojili polja in livade vaše in s svoji krvjo smo jih napojili. Glave svoje smo uzidali v temelje vaše velike skupne hiše. Mi smo umrli, da vi lahko živite v svobodi. Sveta je zemlja, ki je vas rodila. Čuvajte Jugoslavijo!

Verujemo v zmago naših idealov

Dobri in slabi časi se menjajo. Hrvatski pesnik Peter Preradović pravi v eni izmed svojih pesmi, da na svetu stalno — »samo mjenja je.« Živimo v časih hudih gospodarskih in političnih kriz, v dobi splošnega razkroja. Zroč v megleno bodočnost, bi se nas skoraj lotevala obupnost, ako bi trdno ne verovali v stare svoje ideale, ki so nam v preteklosti dajali moč, da smo z uspehom kljubovali življenjskim neprilicam. Tudi danes krepro in neomajno verujemo v zmago naših idealov, dati se na obzorju kupičijo temni oblaki. Kvišku srca Veliki francoski mislec in dober prijatelj slovanskih narodov Ernest Denis, ki so mu hvaležni Čehi postavili spomenik v Pragi, pravi: »Ni znanosti, vzvišene nad moralo, ni zakona, ki bi bil silnejši od resnice, ni sile, ki bi ne podlegla vztrajnosti, ni zlata, ki bi premagalo pravico, in ni življenja, ki bi ne upoštevalo zapovedi »Ljubi svojega bližnjega!«

Stjepan Radić o narodnem edinstvu

Stjepan Radić, pokojni vodja hrvatskega seljaškega pokreta, je zapisal to-le svojo ugotovitev: »Polno narodno edinstvo je naš ideal. Nečemo sloge, kompromisa. Sloge sklepajo različni elementi, za slogo se je treba pogajati, pri pogajanju je treba popuščati, pri popuščanju je treba računati s tožbami in sodbami, a vse to vedno zapuša želo, ki prej ali slej vodi do zopetnega razdora. Naša narodna duša je ena. Narodno edinstvo postotera naše moči. Ono je prvi pogoj, da narod ne propade.« — Tako je mislil in učil Radić, pri nas pa je sedaj polno krivih prerokov, ki oznanjajo nauk, da narodno edinstvo uprepaša — narod!

„Brezverstvo“ na Hrvatskem

V glasilu hrvatskih klerikalcev »Hrvatski Straži« se je v nedeljski številki razpisal preko cele strani neki Mato Kiš o brezverstvu, ki zastruplja danes hrvatski narod, prav posebno pa še razumnost. V svoji razpravi obračunava z vsemi vrstami apostolov brezverstva počeni od liberalcev, socialistov, preko frazazonov in komunistov pa do nesrečnih rotarijcev. »Edini cilj vse te raznoimne gospode je uničiti vero v narodu.«

Ubogi rotarijanci v kako peklensko družbo jih meša v verskih stvarih sicer tako avtoritativno poučena »Hrvatska Straža«. Kaj bo le dejal k tem njenim razkritjem pobratim »Slovenec«, ki je do danes prišteval med sinove hudiča samo liberalce, frazazone in pa komuniste? Moče preko ugotovitve, da je cilj rotarijancev uničenje vere med narodom pač ne bo mogel iti. Na čelu rotarijancev pa je stal dolgo moč, ki ima danes v rokah vodstvo slovenskega katoliškega ljudstva in ki se je že ponovno dal slikati z najvišjim rotarijskim odličjem. Povrh vsega pa je med slovanskimi rotarijanci še cela vrsta prav odličnih in vzglednih sloven, katoliških moč, ki so po »Hrvatski Straži« nosilci brezverstva in zastrupljevalci naroda.

Poglavje o hvaležnosti

V beograjski reviji »Narodna Odraba« čitamo: »Varaždinske Novosti« v članku »1918. do 1936.« objavile so tele vrste: Trije činitelji so strmoglavili Avstro-Ogrsko: sila ameriškega orožja v Franciji, ki je v odločilnem trenutku prihitela na pomoč hrvatskim zaveznikom, ideje prezidenta Wilsona o samoodločbi narodov in volja avstrijskih narodov, da razušijo to osvojevano državo in si priobro svobode. Ta tretji faktor je bil bistven, odločilen in merodajen. To odgovarja zgodovinski resnici in pravičnosti.« — »Narodna Odraba« pripominja k temu: Pravijo, da je neke obstajala neka solunska fronta, da je neka mala država Srbija dala 1 milijon duš za svobodo nekega naroda in da je med temi, ki so bili osvobodjeni, mnogo, zelo mnogo — nehvaležnih!

Borzna poročila.

Curih, 8. decembra. Beograd 10.-, Pariz 20.3125, London 21.3625, New York 435.125, Praga 15.385, Varšava 81.90, Bukarešta 3.25, Bruselj 73.625, Milán 22.925, Amsterdam 236.90, Bežina 175.05, Dunaj 77.35—81.30.

Bastid na kraljevem grobu na Oplencu

Jutri bo sprejet v avdienci pri Nj. Vel. kraljici, nakar odpotuje iz Beograda

Beograd, 9. decembra. r. Francoski trgovinski minister Paul Bastid je včeraj jutraj prispel v Beograd. Popoldne je imel razgovore z ministrskim predsednikom in trgovinskim ministrom zvečer pa je bil v trgovinskem ministru podpisal novi trgovinski sporazum s Francijo, ki naj olajša medsebojno izmenjavo blaga. Danes popoldne je posetil francosko pokopališče v Beogradu in položil venec pred spomenik bratcem Beogradu.

Ob 13.30 priredi minister za trgovino in industrijo kosilo v hotelu »Srpski kralj« na čast svojega tovariša g. Paula Bastida. Ob 18. uri bo sprejem v klubu prijateljev fran-

coskega naroda. Ob 21. zvečer bo večerja v gardskem domu. Priredi jo ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović.

Jutri v četrtek odide ob 8.30 g. Paul Bastid na Oplenac, kjer se bo poklonil spomniku blagopokojnega kralja Aleksandra, ob 13.30 bo kosilo na Avali, ki ga priredi finančni minister g. Dušan Letica. Ob 18. uri zvečer bo francoski trgovinski minister sprejet pri Nj. vel. kraljici Mariji. Ob 20.30 bo intimna večerja v francoskem poslaštstvu, ob 21.55 pa se g. Paul Bastid odpelje nazaj v Pariz.

Na španskih bojiščih nič novega Nacionalisti se boje nove ofenzive vladnih čet

1enerija, 9. decembra. A.A. Tukajšnji radioklub poroča, da je bilo včeraj na fronti pri Madridu mirno. Nacionalisti trde, da je ta mir znak za nov vihar na tem delu fronte. Na obeh straneh se vrše velike priprave. Posebno pri Pozuelu se vrše čeli manevri pri prevozu čet. Štiri letala madridske vlade so bila sestreljena.

Oslo, 8. decembra. A.A. (Havas) Norveška brzojavna agencija javlja: Norveško ladjo »Gulnee« je včeraj zadela v bližini Seville letalska bomba. Pri tej priliki je bil en Norvežan ubit, šest pa ranjenih. Ladja je izkrcala blago v Portu in plula v Seviljo, da tamkaj naloži železo za Manchester.

Madrid, 9. decembra. A.A. Vojno ministristvo je uradno objavilo, da so nacionalistična letala včeraj bombardirala mesto Alcala Jenarez. Vladna letala so pri tem sestrelila eno trimotorno letalo in bombardirala sovražne postojanke pri Madridu.

Salamanca, 9. decembra. A.A. Madridski Radio Union poroča, da se je na poti v Zenevo ustavil zunanji minister del Vajo v Barceloni, kjer se je sestel s Companysom. Companys je zahteval 90 milijonov pozet za nadaljevanje državljanske vojne.

Prehod ruskih vojnih ladij skozi Dardanele

Ankara, 9. decembra. o. Službeno poročajo, da ni ničesar znanega o kaki zahtevi Rusije pri turški vladi, ki bi dovolila ruskim ladjam prehod skozi Dardanele. Ruske vojne ladje bi v tem primeru smele prelaziti ruske trgovinske ladje. Diplomatski krogi so mnenja, da bi turška vlada ne prišla na to rusko zahtevo.

Topniški boji

Madrid, 9. decembra. o. Prve bojne vrste so še vedno daleč izven mesta. Na severni strani se raztezajo po pobočjih Guadale, kjer je prišlo danes do novih spopadov. V ostalem so se nacionalisti omejili le na aktivne svojih topov. Na aragonski fronti so republikanske čete obdržale svoje postojanke, v Andaluziji pa so republi-

kanske baterije davi sestrelile dve nacionalistični trimotorni napadalni letali.

Stališče francoskega delavstva

Pariz, 8. decembra. A.A. (Havas) V govoru, ki ga je imel na seji glavnega odbora delavske zveze, je Jouhaux izjavil med drugim:

V zvezi s španskim vprašanjem ni nastopila nobena nova okolnost, ki bi mogla glavno delavsko zvezo prisiliti, da odstopi od svoje dosedanje politične smeri. Stališče glavne delavske zveze ni proti vladi ljudske fronte, ker ni nikoli mislila na ovire proti vladi.

O mednarodnem položaju je Jouhaux priznal, da obstoji vojna nevarnost predvsem zaradi državljanske vojne v Španiji. Sedanja mednarodna napetost je posledica slabosti Društva narodov proti državam, ki pripravljajo vojno. Društvo narodov bo lahko nastopilo samo, če bo njegova avtoriteta močna.

Sovjetski predlogi

Pariz, 9. decembra. b. »Populaire« poroča iz Londona, da je sovjetski poslanik Majski stavil odboru za nevmešavanje v španske zadeve naslednje predloge:

1. Obveze o nevmešavanju naj se razširijo tudi na pošiljanje prostovoljcev.
2. Vse države naj na svojem ozemlju preprečijo prevažanje prostovoljcev v Španijo tudi tedaj, ko je samo tranzitno.
3. Določijo naj se posebni nadzorniki, ki naj kontrolirajo v porameznih državah izvajanje teh novih obvez.

Informacijski urad za inozemske državljane

Pariz, 9. decembra. br. Po posredovanju diplomatskega zbora je bil v Valladolidu sporazumno z obema španskima taboroma osnovan poseben urad, ki bo dajal informacije o španskih in inozemskih državljanih, ki se mude v Španiji bodisi na eni ali drugi strani. Vprašanja je nasloviti na »Didreac, Valladolid. Po želji slede odgovori po radia, bomojvno ali po pošti.

IRENA

Naša slavna 16 letna Ljubljanka **ZERALDINA KATT** (Katnikova)

v svojem prvem filmu, ki ga pa ocenjujejo kritiki kot najlepša v naših 10 letih! — Sodelujejo še: LIL DAGOVER in KARL SCHOENBOECK — Slovenska premiera v Elitnem kinu Matici v petek!

Sneg ustavlja stavbno delavnost

Delavci iz južnih krajev so odpotovali domov, čim je zapadel prvi sneg

Ljubljana, 9. decembra. Po več letih je stavbna delavnost v Ljubljani bila letos zopet živahnija in stavbna sezona se je precej zavlekla v pozno jesen. Še pred tedni so začeli delati na novih stavbiščih, n. pr. ob Tyrševi cesti, na Mirju in Emonski cesti. Razen vrste manjših stavbnih del je še nekaj večjih, n. pr. univerzitetna knjižnica, Delavski dom in šolska poliklinika. Gibljejo se pa tudi še v Ljubljani, kjer je zaposlenih nad 100 delavcev, regulirajo Mali graben in v delu je nekaj manjših kanalizacij v Trnovem in Šiški.

Židaj pa, ko se je sprevrglo vreme, bo kmalu konec stavbene sezone, odnosno dela bodo začela zastajati tudi na stavbiščih, kjer sicer nameravajo delati vso zimo. Predvsem je treba računati, da bodo začela zastajati regulacijska dela. V Ljubljani jih doslej voda še ni toliko ovirala, da bi morali ustaviti delo. Židaj delajo že na zgornji strani pruskega mosta, kamor ne more priti voda iz Gradaščice, zapornice na razvoju pa jim tudi te jeseni ni bilo treba odpreti. Vendar je nastal zaradi snega majhen zastoj. Delavci iz južnih pokrajin, Dalmatinci in Bosanci, so odpotovali domov čim je zapadel sneg. Razen tega pa zemeljska dela in obdelovanje kamna ter tlakovanje bregov in struge v mokrem vremenu ne gre posebno od rok. Podjetje hoče čim bolj izrabiti uspeh, zato so zidarije delali tudi včeraj v strugi. Židaj je kratak dan, kar tudi precej zadržuje delo.

V Ljubljani nameravajo delati tudi zimске mesece, če bo vreme količnik ugodno. Mraz sam na sebi ne bo ustavljal dela, če ne bo posebno hud; največji sovražnik regulacijskih del je naraščajoča voda. Sedanje vreme ne obeta nič dobrega. Vendar se jim ni treba bati, da bi voda narasla zaradi kopnečega snega nad normalno ter da bi jih zaradi tega prisiljeni ustaviti delo. Mnogo prej pa lahko slabo vreme ustavi delo v Malem grabnu, kjer je teren kmalu tako razmočen, da ne morejo delati, razen tega pa tudi v strugi voda kmalu narasne.

Če bo ugodno vreme, bo Ljubljana regulirana pozimi do razvoja. Težko je reči, da bo opravljenega kaj več dela, četudi bi bili najugodnejši pogoji za delo pozimi. Židaj tlakujejo s kamnom levi breg ob Trnovskem pristanu. Med prulskim mostom in zapornico na razvoju desnega brega še niso začeli tlakovati, pač pa je že vse pripravljeno za zidarska dela. Precej je de-

lo zavri tam zemeljski usad. Desni breg je naplavljen in naplavina sama na sebi se ne nosi, čeprav breg ni strogo odrezan. Na to ni mogel misliti projektant, zato bi moral biti po načrtu tudi breg ob prulskem mostu obložen s kamnom. Ko je naplavina zdrknila v strugo, ni več kazalo tvegati, da bi breg obložili s kamnom, ker bi nedvomno zdrknila zemlja z oblogo vred v strugo. Komisija je ugotovila, da bi bilo treba zbetonirati močan oporni zid, ki bi zadrževal drseče zemeljske plasti. Toda zaradi spreminjanja načrtov, ki jih je odobrilo gradbeno ministrstvo, nastanejo vselej težave. Dokler je v ministrstvu ne preprečijo, da je treba načrt v resnici spreminjati, ne izdajo novega dovoljenja. Tudi pri tej spremembi načrtov, ki je navidez zelo malenkostna, je imelo ministrstvo zadnje besede. Vendar je bila zadeva k sreči kmalu ugodno rešena in židaj je že zbetoniran oporni zid. Tako ni več ovire za zidarska dela tudi na desnem bregu med mostom in zapornico. Če pojde vse po sreči, bodo regulacijska dela do zapornice na špiči končana v dveh mesecih, se pravi januarja.

Stavbna dela na zasebnih stavbah bodo najbrž zastala povsem že ta mesec, zlasti na nepokritih stavbiščih. Sezonskim delavcem tudi letošnja zima ne budi večjega optimizma kakor lanska.

Na cesti Litija-Trebeljevo — Ljubljana

Litija, 9. decembra. V začetnem času so dela na cesti med Litijo in Ljubljano lepo napredovala. Okrog Trebeljevega, do koder so prišli letos delavci, je bilo zaposlenih do 200 delavcev. Največ jih je bilo iz našega okoliša, tu pa so našli zaslužek tudi zunanji brezposelni, predvsem oni iz Zagorja in zagorske doline. V jesenski sezoni, ko je dež pričel ovirati dela, so odpustili nekaj delavcev. Ko so dokončali nujno potrebna dela, pa je delalo le še kakih 30 delavcev. Židaj pa je sneg onemogočil vsako delo. Vsa dela je vodil inženjer banske uprave g. Fink Hugo. V Trebeljevu pa so zaprli tudi tehnično pisarno, ki jo je vodil g. Franc Srakar, znani dolgoletni in navdušen sportnik, ki je v prostem času sodeloval tudi pri litijskih sportnikih.

Gradnja ceste med Trebeljevom in naprej proti Ljubljani bodo nadaljevali takoj v začetku pomladi.

nihče ne bi sumil, da je smoten takega dejanja.

Pri morilcu so našli 1000 dinarjev in 52 avstrijskih šilingov. Adler je izpovedal, da je v Mariboru napravil v promet že 4 tisočake, ostali denar pa ima v svojih stanovanju v št. Iju. Včeraj so morilca preprečili v št. Iju, kjer se je vršil lokalni ogled. Komisije se je poleg višjega policijskega nadzornika Čajnika in daktiloskopa Grobina udeležil tudi žandarmerijski kapetan Maurić iz Maribora. Dosele Adler ni hotel priznati, če je imel pri sločinskem poslu še kakoga pomagača. Zaslusivanje morilca se je nadaljevalo včeraj popoldne na kar so ga izročili sodišču.

Ne podkupu? mitničarja

Ljubljana, 9. decembra. Od Mojzesa do danes se je marsikaj spreminilo. Zaradi tega bi kazalo spopoznati božje zapovedi s tremi ali štirimi krepkimi imperativi, katerih dva naj bi se tikala podkupa in korupcije, na primer takole: Ne podkupuj državnih in mestnih uslužbencev! Pobjabi korupcije!

Gospod Kofar ima namreč zaradi nekega ljubljanskega mitničarja velike skrbi in sitnosti. Zgodilo se je tako:

Gospod Kofar je pred tedni nakupoval usnje po Stajerskem. S tovornim avtomobilom ga je nakupoval in prijedal naposled v Šostanj, odkoder je krenil proti Ljubljani. Na mitnici se je ustavil. Deževalo je. Gospod Kofar je pred sodnikom zatrjeval, da je zelo deževalo, mitničar je menil, da

je deževalo srednje. Dež igra namreč tudi svojo vlogo v tej aferi. Gospod Kofar je stopil k mitničarju, ki je bil kar pripravljen za tehtanje usnja, kajti mitničarjevo jastrebje je oko je opazilo, da je v avtomobilu mnogo več blaga nego 3000 kg, kakor je bilo napisano na dobavnici. Gospod Kofar je takoj priznal, da je nekaj kg morda več na vozu, toda da ne bo sitnosti in da ne bo dež zmogel usnje, je ponudil mitničarju pet kovačev, potem stotak in nazadnje še 5 kovačev čez stotak. Kakor zvestoba Slovenca ne gane, tako se ni ganilo mitničarjevo srce. Gospod Kofar je navrgel še za dvoje podplat usnja, samo da ne bo sitnosti... Sitnosti so pa le bile. Mitničar je poslal avtomobil na večjo tehtnico na Tyrševi cesti, kjer so stehali tovor. Iz tistih nekaj več kg usnja je preštantna tehtnica naredila kar okoli 1000 kg več. To je bil dogodek, zaradi katerega se je moral gospod Kofar zagovarjati pred sodnikom.

Mitničar je ostal pri svojem. Imel je občutek, da ga je hotel usnar podkupiti. Sicer pa je rekel mitničar kot priča: ako gospod res ni vedel, da je v avtomobilu 1000 kg več usnja, kakor ga je bilo izkazano na dobavnici, potem je nedolžen. Sodnik ni mogel verjeti, da ne bi g. Kofar kot strokovnjak vedel za količino usnja, ki ga je kupil in pripeljal v Ljubljano. Obtoženec zagovarja, da je slonel na dežju. Deževalo je strašno, ni imel namena podkupiti mitničarja, temveč preprečiti samo tehtanje pod milim nebom, iz katerega je bilo. Tista ponudba kovačev in podplatov je bila samo kavalska gesta. Saj vemo, da roka roko umiva.

Sodnik se ni mogel odločiti, če je povabil za prihodnje dni še neko pričo, ki je ali šala usoden pogovor g. Kofarja in mitničarja.

Obnovljeni operi „Cavalleria rusticana“ in „Pagliacci“

Ljubljana, 9. decembra. V letošnjem opernem repertoarju sta se Rossiniju, Verdiju in Pucciniju pridružila še Leoncavallo in Mascagni. Pet italijanskih avtorjev obenem na našem odru je vsekakor preveč. Zlasti Cavalleria rusticana in Pagliacci v današnji razdelitvi partij, bi bilo bolje, da bi izostali.

Gotovo je, da sta med najbolj popularnimi, tudi v Ljubljani posebno priljubljenimi operami. Gotovo je pa tudi, da je kritičnost pu blike tem večja, čim bolj ji je do potankosti znano kako operno delo. Staroznano opero je pametno opozoriti le v primeru, ako jo moremo uprizoriti bolje ali vsaj na višini prejšnjih uprizoritev, nikakor pa ne, če nimajo zanj primernih pevcev v glavnih partijah.

Sanzuza, Turiddu in Canio so uloge, ki zahtevajo sijajnih glasov, velikega okusa v petju in odlične igre. Tu se ne da nič pri siliti, eksperiment se mora izlojaviti. In poizkus se je tudi v soboto ponesrečil.

Cemu zopet kvarite lep mezzosopran, ko imamo pevko za visokodramatske partije? Cemu silite junaški tenor v višine, ki jih ne zmoro? Cemu dovoljujete, da se uničuje zdrav velik in lep tenor z neprestanimi fi, a brez p in pp? Tega moža je nujno treba poslati šele v šolo, da se nauči poveljnih umetnosti in se zave, da je v rusticalnem kavalistru — kneknem viteštvu — naglas na drugi, ne na prvi besedi!

Krivda ne leži na akterjih, ki so se izpostavili, nego na vodstvu, ki nalaga svojim ljudem, vestnim, a nekritično ambicioznim, take naloge, o katerih bi vodstvo moralo vedeti — kakor smo vedeli vsi, ki jih poznamo do dobra — da jih valic vsi najboljši volji ne morejo zmagati.

Tako smo doživeli preveč mučnosti, a pre-

malo užitka, poslušali ogromno hrupa in kričanja, mnogo distancij celo v zborih, videli v nekaterih igrah čist diletantizem ter čuli prvič v zgodovini naše opere le prvi del slavne Alieju, ker so drugi del kar izpustili. Tudi commedia in Pagliacci je bila igralski neizdelana, petje in igra načeloma glumavec pa niti malo ne zadovoljiva.

Z estetsko akustičnega in igralskega stališča morem izreči polno pohvalo V. Janku za njegovega v vsakem pogledu okusno podanega Alfija in docela ustrežljivo Lucijo Spanova. Janko se vidno popolnoma tudi v igri in rasti v karakterizaciji svojih oseb, da imamo radost.

Prav dobri v igri in petju je bila Nedda — Colombina Giunguettiere in svedra zmagovita v svoji ariji, pa posebno topla in učinkovita v prizoru s Silvijem, ki ga je pevski sijajno izvajal Kolacio. Ta pevec izredno zdravega, prijetnega glasu in okusnega kulturnega petja se razvija naglo in obeta postati odličan član naše opere. Z efektno in inteligentno igro in spevom so je zopet polno uveljavil Primožič v prologu in kot Tonio-Taddeo, Banovec pa kot simpatični Bepo-Harlekin.

Arhitekt inženjerski Franz je za obe operi ustvaril nove, prav lepe dekoracije, ki so vsepobno zelo ugajale, režiser prof. Šest je poskrbel za čim večjo in pestrejšo razgibanost ljudskih mas in vseh prizorov, dirigent dr. Švara pa je bil odlično zlasti s predigrama in medigrama ter žel znanje. Kajpak je bilo tudi šopkov in aplavza dovolj in celo preveč. Sploh je neumestno, da prinašajo svetleče žarke pri premiera, ko še nihče ne more vedeti, ali bo uspeh ali polum. Ta čisto malomestna razvada se mora zatreči. Osebo simpatije pa naj se izražajo v garderobah ali na stanovanjih. Fr. G.

Kako nastane celuloza in raste les

Predavanje univ. asistenta g. Gabrijela Tomažiča pod okriljem Prirodoslovnega društva

Ljubljana, 8. decembra.

V okviru Prirodoslovnega društva je predaval dne 7. t. m. univ. asistent g. Gabrijel Tomažič o zanimivi temi »Kako na tane celuloza in raste les«. Predavanje se je vršilo v dvorani Delavske zbornice in je bilo razmeroma dobro obiskano. Želeli pa bi, da bi ta predavanja obiskovalo tudi širše občinstvo, ne pa samo tisti stalni kader poslušalcev, ki ga vidimo na vsakem predavanju.

Predavatelj nam je nudil v lahko razumljivi obliki vpogled v delovanje kemone tvorilne, ki jo predstavlja rastlina. Svoja poljudna, a vendar znanstvena izražanja je izpolnil s skriptičnimi slikami.

Rastlinski svet je v glavnem celuloza, sladkor in škrob. Te snovi tvorijo rastlina na ta način, da sprejema iz zraka ogljikov dioksid (CO₂) in iz zemlje vodo, kar tvori pod vplivom sončne energije v ogljikove hidrate. Ta proces, ki se imenuje asimilacija, se vrši v listih s pomočjo listne zelenila ali klorofila. Odkrili so to že pred 100 leti Saunure in drugi. Skozi listne reže difundira ogljikov dioksid, se razkroja v kisik in ogljik, ki se spaja z vodo v ogljikove hidrate, kisik pa po ta- ne prost. Asimilacija se vrši v pollednih stanih listu. Na podlagi računov in n- sornih primerjav nam je predavatelj po- kazal kako ogromna je množina zraka, ki mora skozi listne reže smreke, da je dovolj gradiva na razpolago za drevo, ki ima 1 kubni meter lesa. Omenil je, da ravno proces asimilacije vode v življenje s pra- vno energije s solncem, od njega je od- vsem rastlinstvo, živalstvo in tudi človek. Živa bitja so kemone tovarne, pri katerih gre vedno nekaj energije v hrano. Na- domest jo sonce in rastline lahko celo de-

ponirajo to solčno energijo, kakor vidimo to najbolj na premogu.

CO₂ dobiva rastlina iz zraka, vodo pa iz zemlje. Vstopa skozi koreninske iz- ratke in poguje po cevastem sistemu do poslednjega lista na vrhu drevesa. Cevasto stanišče tvorijo odmrle stanišče, ki jih običajno nazivamo les. Da prihaja v- do od tal do vrha dreves ki so, kakor ka- lifornijski mamutovi, do 150 m viška, je možno le potom transpiracije vode v li- stih in v sled kohezije vodnih molekulov v cevastem sistemu. Pri tem moramo raču- nati z jako velikimi pritiski, saj naraste pritisk pri vsakih 10 m višine za 4 atmo- sfere.

Ko je sedaj voda v listih, kjer tvori z CO₂ škrob in sladkor, nastane vprašanje na kak način se te snovi zopet razdelijo po rastlini. Dokazano je, da se vrši ta dru- gi obtok v plasti živih stanic, v kambiju, ki se nahaja med lubjem drevesa in omr- mljenimi staniščem lesnega dela. Kambij je se- stavljen iz značilnih sitastih stanic in šle- v v najnovjšem času se je razjasnilo, ka- ko se vrši proces obtoka po teh stanih. Videli so, da difuzija v sled premajhnega učinka, ne prihaja v postev in sedaj sma- trajo, da se vrši to pretakanje po načelu Torricelijevih hidroindikalnih zakonov.

Obroč je torej sklenjen. Voda prihaja iz korenin v liste, tam se tvori z pomočjo listnega zelenila, solčne svetlobe in ogli- kovega dioksida ogljikovi hidrati, ki se na- to razdelijo po rastlini in nato pajo ali kot sladkor, kot škrob ali kot celuloza v odmrlih stanih, ki tvorijo les. Na ta na- čin rastlina prejemajo solčno energijo ter tako omogoča življenje živalstvu in člove- ku.

Predavatelj je bil za svoje zanimivo pre- davanje toplo odobranje.

Beležnica

KOLENDAR

Danes; Sreda, 9. decembra katoličani: Lovkadija.

DANASJNE PRIREDITVE:

Kino Matica: Ljubosumnost.
ZKD: Hija Rothschild ob 14.15 v Matici.
Kino Ideal: Bosanska rapodija.
Kino Sloga: Med dvema zastavama.
Kino Union: Pri treh mladenkah.
Kino Moste: Izgubljeni sin in Dve sreči — en utrip.

Kino Kodljevo: Sreče se smeje in Cigan baron.

SK Skale: predavanje Karla Poppingerja.
LEDENE SKALE: ob 20. v Delavski zbornici.
Ljudska univerza: predavanje univ. prof. ing. arh. Vurnika o gradbenih problemih velike Ljubljane ob 20. v mali Filharmoniji ni dvorani.

Sadjarso in Vinararsko društvo: predava- nje g. Jože Kregarja o gladijolah ob 19. v dvorani mineraloškega inštituta na univer- zi.

DEZURNE LEKARNE

Danes; Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6. Ho- čevar, Celovška cesta 62, Garsus, Moste — Zaloška cesta.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sreda 9. decembra: Če se utrga oblak. Red Sreda.

Četrtek 10. decembra: Florentinski slannik. Red B.

Petek 11. decembra: Ob 15. uri: Za narodov blagor. Dijaška predstava. Na obletnico smrti Ivana Cankarja. Izven. Globoko znizane cene od 5 do 14 Din.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sreda 9. decembra: zaprto.

Četrtek 10. decembra: Matija Gubec. Red Četrtek.

Petek 11. decembra: zaprto.

Sobota 12. decembra: Cavalleria rusticana. Glumači. Red A.

Požig iz maščevalnosti

Pojčana, 8. decembra. Te dni je na večer nenadoma zgorela hiša posestnika Detiška Ivana, ki ima malo posestevce na Stanovskem, kake pol ure od Poljčan. Kakor sam pravi, domneva, da mu je zažgal nekdo iz maščevalnosti. Uoed- nega večera se je pri njem oglašil neki mo- šk in ga prosil za prenočišče. Deteček pa mu ga je odklonil, češ da ima samo eno po- setlo. Neznane je nato odšel na seno. Ko se je znočilo, pa je kmalu začelo prav tam goriti... Tuja takrat seveda ni bilo več, s čimer bi bila Detečkova domneva potrjena. Pogorelec je bival v hišici sami. Hiščo si je zgradil pred dobrima dvema letoma. Židaj je pogorela do tal.

Sosedje, ki so sicer takoj prihiteli na po- moč, mu žal niso mogli ničesar rešiti, ker je primanjkovalo vode. Le s težavo in z ve- likim naporom so obvarovali sosedne s sla- mo krite hiše, ki se še vzemle. Razen hiše in sena je malo posestnik tudi ob ves živce, zgorelo mu je nekaj žita, krompirja ter izteklo nekaj sodov vina.

Z Jesenic

Osebnosti: Ivan Zabel, poštni urad- nik na Jesenicah je bil po službeni potre- bi premeščen k poštenu uradu v Celje. Za- bel, ki je dolgo vrsto let služboval na Je- senicah, je bil zelo vreden in sposoben dr- zavni uradnik, ki je ves svoj prosti čas po- stavljal službi in družini. V politične zadeve se ni spuščal nikoli, bil pa je zaveden Jugo- sloven in kot tak je vedno dal izraza svoje- mu notranjemu prepričanju. Želimo njemu in njegovi ugledni družini obilo sreče in zadovoljstva v lepem mestecu ob zeleni Sa- vini.

Sokolsko predavanje. To sredo ob 20. bo v Sokolskem domu predaval g. dr. Lavo- slav Čermelj iz Ljubljane o vesoljstvu. Pri- hodnjo sredo 16. t. m. pa bo predaval g. inž. Zreko Petrovič vodja delavskega ura- da KID na Jesenicah o svojih vtisih s po- tovanja po Avstriji, Češkoslovaški in Nem- čiji in o ogledu železarn v teh državah.

Pozdravni večer zaslužnim tovarniškim delavcem. V četrtek 10. t. m. ob 20. priredi vodstvo KID v Kazini pozdravni večer onim predelavcem in delavcem, ki so nepretr- goma preko 40 let zaposleni pri tem vele- gometu. Na tem večeru bodo predstavniki KID izročili slavljenom lepo priznanje za njih dolgoletno zvesto in naporno delo. Ve- čera se bo udeležil generalni ravatelj KID g. Karel Noot v spremstvu obratnih ravnateljev, obratovodij, višjih uradnikov in de- lovodij.

Iz Kranja

Osebnosti. Z delegacijo JO lig iz Jugoslavije je kot zastopnik kranjske lige odšel v Prago gimn. ravnatelj g. dr. Dolar, ki je duša vsega dela v kranjski ligi.

Na »Ljudski univerzi« je v nedeljo do- polnjen predaval univerzitetni profesor dr. Maklešov o temi: Zločinec in njegova osebnost. G. predavatelj je predložil občinstvu vzročno zvezo med zločinom in psihologijo zločince. V nasprotju s prejšnjim kazenskim postopanjem, ki mu je bil zločin edino me- rilo za zločinovo krivdo, je poudaril dognan- ja novih struj, ki služijo danes v kazenskem pravu kot vidiki, po katerih se določa stop- nja zločinove odgovornosti. Ob tej priliki opozarjamo občinstvo na bodoča predava- nja, ki bodo po možnosti vsako soboto. Na programu so predavanja, katerih vsebina bo zanimala tudi širše sloje.

Miklavžev sejem letos ni bil bogve kako živahen. Sicer se je nabralo precej ljudstva, toda posebnih kupčij ni bilo. Morda je temu kriva, ker sta bila meseca no- vembra kar dva velika sejma. Sicer je pa itak bil ves trg v znamenju nakupovanja za Miklavža. Precej hrupa so napravili ci- gani, ki so pred »Jelenom« prodajali konje.

Kupujte domače blago!

Poglejte si prekrasni monumentalni vefilmi »Wustenlegione«, katerega hvali vsa Ljubljana — RONALD COLMAN, CLAUDETTE COLBERT in VIKTOR MC LAGLEN — Sijajna vsebina, nad 10.000 sodelujočih, krasni posnetki.

Med dvema zastavama

Samo še danes in jutri v KINU SLOGI!

Delu čast in priznanje

Pozdravni večer predelavcem in delavcem, ki delajo pri KID na Jesenicah že 40 do 56 let

Jesenice, 8. decembra. V četrtek ob 20. bo vodstvo Kranjske in- dustrijske družbe na Jesenicah priredilo v Kazini pozdravni večer onim predelavcem in delavcem, ki delajo nepretrgoma od 40 do 56 let pri tem velepodjetju. Redki so danes delavci, ki bi pol stoletja in več ne- pretrgoma služili pri enem in istem gospo- darju. V tovarnah KID na Jesenicah in na Javorniku pa jih je kar 57, ki delajo od 40 let dalje pri najbolj nevarnem delu, pri visokih pečeh za taljenje železa, pri ogrom- nih in najmodernejših strojih in montažnih delavnicah, v žitni valjarji, kjer rjovejo valji in sikajo dolge žareče kate okoli njih, tako, da je v stalni nevarnosti njihovo življenje. Pri vsem tem napornem in z ne- varnostjo združenem delu pa je delavstvu nujno potrebna spretnost in razumska pre- oca, če hočejo koristiti sebi in gospodarjem in si ohraniti eksistenco in človeka vredno življenje.

Večina teh delavcev je prišla na Jesenice iz drugih krajev. Največ jih je prišlo iz Bo- rinjskega časa, ko se je po osredotočeni go- rinjske železarske industrije, Med njimi jih je tudi precej, ki so prišli sem iz zelene Gor- nje Stajerske in Koroske, med njimi Seve- da največ židajev in željbarjev. Ta vrsta dela se pri njih podeduje iz roda v rod, iz pokolenja v pokolenje. Za očetom prevzame delo sin, za sinom vnuk, vsi pa drug za drugim hišico očetovo ali stanovanje, ki jim ga daje podjetje.

Nekateri izmed naših slavilencev so se v dolgih desetletjih zaradi svojih sposobnosti povzpeli do predelavcev ali celo delovodij. Vsi pa so danes na dobrih mestih, saj so vzgojili novo mlado delavsko generacijo, ki bo v doglednem času stopila na njihova me- sta in stregla najmodernejšim strojem, ki jih narekujejo nove potrebe in čas.

Kdor vidi naše delavske veterane pri delu in na cestah bi ne verjel, da imajo za seboj več desetletij trdega dela. Po služ- benih letih je najstarejši Rozman Janez, ki dela polnih 56 let pri podjetju. Njemu sledi delovodja Cop Alojz z 53 leti ter Ra- bič Matevž z 51 leti nepretrganega služ- bovanja. Njim sledi Jož Lovro z 47 leti ter Klinar Tomaž, Novak Jakob, Pogačar Franc, Bernik Miha, Stroj Pavel, in Urh Andrej z 46 leti dela. Glavič Franc, Kir- ner Janez, Svetina Miha in Vister Simon delajo po 45 let, Pogačar Ivan II. Stare Alojz, Ondervald Ivan, Jereša Alojz, Med- ja Anton, Novak Alojz, Oblak Miha, Pret- nar Anton, Bernik Lovro in Zapehnik Ur- ban po 43 let. Po 42 let so ravnekar: De- man Tomaž, Dovžan Matevž, Justin An- ton, Kemperle Blaž, Novak Gregor, Repe Ivan po 41 let. Bernik Jakob, Erlih Karol,

Hudelist Jože, Iskra Franc, Prevč Peter, Pogačar Ivan II., Rozman Anton, Smolej Janez II. in Vidmar Alojzij. Po 40 let pa Andrejčič Franc, Ferčej Matevž, Globočnik Andrej, Korentar Anton, Lazar Simon, Majnik Henrik, Potočnik Franc, Primožič Franc, Bernik Janko, Rozman Franc, Smo- lej Simon, Tolar Matija in Vidic Franc. Če smo katerega izmed onih, ki delajo preko 40 let nehoti prezrli, naj nam opo- ste, ker nismo dobili uradnega seznama.

Vsi so za svoja starostna in službena le- ta še zelo čili in zdravi. Za to so imajo največ zahvaliti treznemu življenju in iz- datni hrani. Jesen življenja jim grene skromne pokojniške nadeje, s katerimi se bo težko dolo živeti osobito tistim, ki ni- majo svojih domov. Nekateri so si z veli- kim trudom uredili lastne domačije, dru- gi pa so svoje sile posvetili neumornemu de- lu. Bili običajni odborniki ter predstavniki raznih stanovskih gospodarskih in kultur- nih društev in organizacij.

Bodi uglednim možem ohranjeno zdrav- je in čilost preko jesen v silo življenja, da bodo uživali blagoslov dolgoletnega na- pornega dela v krogu svojcev v zadovolj- stvu in sreči.

Šentiljski morilec prijet

Maribor, 8. decembra. V ponedeljek zvečer so v Mariboru na senzacionalen način razkrinili morilca, ki je 19. novembra umoril pianonoso Lu- dika Žunka v št. Iju in mu vzel 14.000 Din. Zverinskega morilca so izdali tisoča- ki, ki jih je skušal spraviti v promet. Okoli 18. ure zvečer je prišel v Maste- kovo trgovino na Glavnem trgu neznan mladenič in si izbral smučarsko obleko. Pri blagajni je izvilkec lističa in hotel s njim poravnati račun. Blagajničarka je imela seznam ukradenih lističakov ter je takoj ugotovila, da je ta tisočak edem od oropanih. Na zelo spreten način je blagaj- ničarka neznanca zadržala, nato odšla k šefu in mu objasnila zadevo. Takoj je bila alarmirana policija, ki je nekoliko minut kasneje aretirala mladeniča in ga odpe- ljala na komisariat. Mladenič se je ves tresel, in končno priznal, da je morilec iz št. Iju. V vseh podrobnostih je opisal zverin- ski zločin in izjavil, da je pianonoso umoril s sekiro. Morilec je 23-letni Karol Ad- rian, rodom iz G. Gradca, stanoval pa je v št. Iju in je bil dober snacek umorjene- ga Žunka. V št. Iju je bil splošno znan in

ELITNI KINO MATICA predvaja danes premiero
zanimivega in lepega filma iz družabnega življenja, ki je na Dunaju doživel sijajen
uspeh — JEAN HARLOW, CLARK
GABLE in MYRNA LOY — Ali ima
žena povod za ljubosumnost, če ima
mož lepo, mlado tajnico?

Zaradi skorajšnje premiere filma
»René« samo dva dni, danes in jutri!

DNEVNE VESTI

— Vizum za potovanje v Rumunijo odpravljeno. Z izmenjavo not med našo in rumunsko vlado je odpravljena vizumna lista za naše državljane, ki potujejo v Rumunijo in za rumunske, ki potujejo v Jugoslavijo. a sporazum stopi v veljavo 1. januarja 1937. V bodoče bodo potrebni vizumi samo še za kolektivne potne liste in tudi ti bodo brezplačni.

— 40.000.000 Din od tujkega prometa v Dalmaciji. Iz Splita poročajo, da je bila letos sezona tujkega prometa zelo ugodna. V primorski banovini je bilo 85.418 gostov. Število inozemskih letoviščarjev je poskočilo za 50 odstotkov. Dohodki 38 večjih turističnih krajev primorske banovine so znašali 40.000.000 Din. Samo obinske takse od tujcev so vrgle okrog 800.000 Din. Najbolje so letos odrezali Split, Makarska Hvar in Korčula.

— Znižanje carine na avtomobile? Ze opetovano so se širile vesti, da proučuje vlada vprašanje znižanja uvozne carine na avtomobile in v zvezi s tem pocenitve benzin. Pozneje so bile pa te vesti ovržene kot neosnovane. Zdj pa iz Beograda zopet poročajo, da se na merodajnem mestu vendarle proučuje vprašanje, kako bi omogočili razvoj avtomobilizma v naši državi, ne da bi bili pri tem oškodovani interesi državne blagajne.

KINO

SLOGA
MED DVEMA ZASTAVAMA
(Vstudenje)
Ronald Colman — Claudette Colbert — Viktor Mc Laglen

MATICA
Jean Harlow, Clark Gable, Myrna Loy
LJUBOSUMNOST
Premiera! Popolnoma novo!

UNION
Popularna in splošno priljubljena
»Schubert opereta«
PRI TREH MLADENKAH
Paul Hörbiger, Else Elster, Gretl Theimer,
Maria Andergast in Svet. Petrovič

— Zdravniška vest. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino sta bila vpisana zdravnik v Ljubljani dr. Jakob Debevec in zdravnica v Vurbergu pri Ptuj dr. Ana Lissova.

— Nov sodni tolmač za srbohrvatski in tuje jezike. Apelacijsko sodišče v Ljubljani je imenovalo ravnatelja Zveze za tujski promet v Ljubljani g. Vladimirja Pintarja za sodnega tolmača za srbohrvatski, francoski, nemški, angleški in italijanski jezik.

— Drugod imajo smučarji več »reče«. Naši smučarji karjaj čakajo, da bi zapadlo več snega in da bi pritisnil mraz. Najbolj navdušeni med njimi so si že oprtali smuči in snoci smoj jih videli, tako so se vračali s prve letošnje snuke. Toda naleteli so slabo, ker je snega še premalo in tudi mraza še ni pravega, da bi bil sneg suh. Iz naših planinskih postojank pa še niso »poročili«, koliko je zapadlo snega in kakšno je vreme. Edino s Komne so davi sporočili, da je zapadlo 60 cm snega in da so imeli 7 stopinj pod ničlo. Pač pa so letos na boljsem zagrebški smučarji. Na Sljemeni je bilo večeraj 8 stopinj pod ničlo. Snega je zapadlo 25 cm in bil je za smuko dokaj ugoden, tako da je večeraj na Sljemeni kar mrgoleto navdušenih smučarjev. Tudi v Gorskem kotaru je zapadlo že toliko snega, da so se pojavili prvi smučarji. Avtobus Ljubljana—Sušak v ponedeljek in večeraj ni vozil. Snega je v Gorskem kotaru povprečno 20 cm.

— Izredni občni zbor Udruga rezervnih oficirjev. Komisar pri Udrugu rezervnih oficirjev in ratnikov v Beogradu je sklical za 28. t. m. ob 9. v dvorani Ratniškega doma izredni občni zbor udruženja, da se izvoli nova uprava. Ker naj bi se z izvolitvijo nove uprave končno uredile razmere v organizaciji rezervnih oficirjev, bo to poleg običajnih formalnosti edina točka dnevnega reda.

— Nava mednarodna tarifa za prevoz blaga. Z veljavnostjo od 1. decembra 1936 se razveljavlja mednarodna železniška tarifa za prevoz blaga zvezek 1 z dne 1. decembra 1930, z dodatkom in z vsemi lozadovnimi objavami izprememb in dopolnitev. Z veljavnostjo od 1. januarja 1937 stopi v veljavo nova mednarodna železniška tarifa za prevoz blaga. Tarifa stane 54 Din in se dobi v uradu za prodajo železniških tarif.

— Iz »Službenih listov«. »Službeni list kr. bauske uprave dravske banovine« št. 99 z dne 9. t. m. objavlja uredbu o pospeševanju svilarstva. Izpremembo točke 14 § 5. uredbu o reorganizaciji ministrstva za promet in prometne službe odločbo o izločitvi olinatega semenja in olinatih plodov iz kontrole po predpisih pravilnika in norm o kontroli semenja kulturnih rastlin. Izpremembo norm o sestavi rudniških tvin in asfaltnih snovi kakor tudi o njihovem prekušenju. dopolnitev razpisa C. št. 43.918 1922 glede svobodni carinskih skladišč v podmorjskih lukah. objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin in razne objave iz »Službenih Novin«

— Božični avtoizlet: Gorica—Trst; Benetke—Padova 24. do 27. decembra. Priglasite se takoj Pojamilu zastoj. — »Po božjem svetuc, Ljubljana, Wolfova 1.

začele kupovati jaje za praznike. Tudi mlečnih izdelkov je še dovolj naprodaj po nespremenjenih cenah. Sadni trg je posebno dobro založen z orehovimi jedri za božično potico. Prodajajo jih po 17 do 18 Din kg. — Krompirja ni bilo naprodaj na debelo.

NE ZAMUDITE SI OGLEDATI

v dancingu Nebotičnik

velikomestno atrakcijo svetovnega slovesa, gospodinjstvo PANSY PALMER katera žanje vsak večer burne ovacije in občudovanja. Razen nje še druge produkcije in prireditve.

UPRAVA.

—lj Nekaj prstov snega na debelo, do kolen blata. Meščani tožijo, da je Ljubljana postala te dni v rešnici blatna vas, kakršna še ni bila. Zapadlo je samo nekaj centimetrov snega, blata in brozge pa je do kolen. Posebno nesrečna je periferija, toda ne le daljna, temveč »pravoc« staro mesto. Za Trnovo, Dolensko cesto in prej mestni del Rožne doline lahko rečemo skoraj brez pretiravanja, da »okrogaj neprehodni. Hoja po takšnih lužah spada že bolj med plavanje. Kdor se pri nas še ni naučil bresti brozge in blata, ne more iz hiše. Blato ni nobena redkost tudi sredi mesta. Sneg je zmetan na kupe in na nekaterih trgih, n. pr. na Kongresnem trgu. Meščani govore, da bomo letos morali utoniti v brozgi, če bo zapadel pošten sneg, ker je celo prvi snežec postal takšen »problema«.

—lj Miklavževa igrica je privabila v četrtek mnogo hvaležnega občinstva v Delavsko zbornico. Za uvod je prirediteljica ga Danilova pripovedovala Miklavžev pravljico. V prvi sliki je ljubezna babica uspavala svoja vnuka in ju prepustila zlatim sanjam. Drugi prizor se je odlikoval po pestrosti in lepi ubranosti. Sv. Miklavž stari očka in zgovorni živahni anđeli so nas ganili z iskrenostjo in nedolžno ljubeznijo. Otroške pesmi, plesi, praznično zvonjenje in pravljica razsvetljevala so poglabile vti. Priznana umetnica ga Danilova in gđ. Silva (ki je tudi avtorica pravljice) sta kakor vedno tudi to pot pokazali svoje globoko umetniško otroško dušo in silno spretnost za vodstvo otroškega odra. Za čas in hvale za njuno požitno delo. Atena.

—lj Dovažanje stavbnega materiala. Okoliški kmetje in razni najeti vozniki izrabljajo sedanje suho vreme v to, da dovažajo na stavbišča tesan les (trame) in žaganece. Drugi vozniki pa opeko, kamenje in pesek ki jih srečava človek dan na dan cele kolone v dograjenih, a še ne uporabljenih hišah pa se izvršujejo razna profesionalista dela.

—lj Postavite kameniti tlak! Na Sv. Petra čisti od zmagajnega mostu do križišča Fugnerjeve ulice so pred šestimi tedni razdrti zaradi polaganja telefonskega kabla, desni kameniti tlak (plošče), ki že zdavnaj ni vpostavljen. Po tem razdrapanem hodniku morajo sedaj pešci mučiti svoje — zdrave pa ravne noge.

—lj Kanali in nove hiše. V podaljšani Kotnikovi ulici so te dni dvema dograjenima stanovanjskima hišama dovršili kanalizacijo ter zvezali kanala teh hiš z glavnim mestnim kanalom v Slomškovi ulici.

—lj V skali, ledu in snegu je naslov zanimivega filmskega predavanja Karla Popingerja, ki se vrši jutri, sredo, ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Predavatelj bo pokazal s svojimi filmi pet različnih alpinističnih vzponov v skupinah Kavkaz, Monte Roza in Dofiney. Običajno skli optično predavanje ne bi moglo v kratkem odmerjenem času enega večera podati naravno to obširno temo, ki bo potom filmskega predavanja v živi sliki podana v primernem tempu. Opozorjamo vse ljubitelje lepih pokrajinskih slik, predvsem pa alpiniste, da si vstopnice pravčasno preskrbijo v trgovini Alpina. Predavanje priredi turistiški klub Skala.

—lj Foto temnice je uredilo Osrednje društvo SPD v Ljubljani v svojih društvenih prostorih ter je dostopna članom. V temnic so na razpolago potrebne kemikalije ter prvotni povečevalni aparat. Vsak, ki razvija, oziroma povečava v društveni foto temnici, se mora predhodno javiti v pisarni SPD. Pred vsem je treba paziti na red in snago. Za razvoj planin-

skega foto amaterstva je koristno, da se člani v čim večjem številu poslužujejo društvene foto temnice, ki je na razpolago ob delavnikih od 8. do 12. in od 15. do 19. ure.

—lj Vid vaših oči si obvarujete je z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašan optik, Stari trg 9. Ljubljana

—lj Prireditve gluhonemih se ponovi. Radi splošnega zanimanja ponove gluhonemi svoj nastop v šentjažobskem gledališču (Mestni dom) v nedeljo 16. t. m. ob 16. uri. Ker so sodežujoči podarili ves dohodek svojim revnim in brezposelnim tovaršem, prosimo občinstvo, da obišče prireditve v enako velikem številu kakor prvič.

—lj Kdo pogreša konja? Na policiji je prijavil A. Možina, hlapec, da se je na Dolensko cesto 3 zatekel konj temno rdeče barve z belo liso na čelu. Lastnik naj se javi na policiji.

—lj Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo, da se polno. Številno udeležijo pogreba gostilničarke ge. Klemenčič Eme. Pogreb bo jutri v četrtek, dne 10. decembra iz hiše žalosti, Krekov trg št. 11 ob pol. 4. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

—lj Redni občni zbor dramatičnega krožka Jelka v Ljubljani se bo vršil v soto, dne 12. decembra t. l. ob 20 uri v društveni sobi v Rožni ulici št. 15 (pri Lozarju). Vabljeni vsi člani in prijatelji krožka.

—lj Angleško društvo v Ljubljani sporoča svojemu članstvu, da je preselilo svoj društveni lokal na Kralja Petra trg št. 8 v pritličju, levo, ter se vrše tako učni tečaj, kakor tudi društveni sestanki, počenši s sredo, dne 9. decembra 1936 v novem lokalu. Odbor.

—lj Sivalne potreščine »Pribora, Tyrseva cesta 9.

Iz Trbovelj

— Naročnike, ki so s plačevanjem naročnine v zaostanku, prosimo v njih lastnem interesu, da zaoslanek poravnajo zanesljivo do 10. t. m., ker jim bomo sicer list ustavili.

— Sokolska prosveta. Prosvetni odbor tu kajšnega Sokola bo priredil tokom meseca decembra vrsto predavanja za svoje članstvo. Prvo predavanje bo v sredo 9. t. m. in sicer bo predaval v prvem delu »Pola in cilij g. Rihar, v drugem delu »Sokolstvo in delavstvo g. Sušnik. Drugo predavanje bo v petek 11. t. m. in sicer prvi del »Zgodovina sokolstva« predava g. Turk, v drugem delu »Sokolstvo v borbi za osvoboditev« predava g. Pahor. Naslednje predavanje bo v ponedeljek 14. t. m. »O sokolskem tiskaru, o katerem predava g. Pahor in »Kako smo Sokoli organizirani« predava g. Lavrin. O uspehih sokolstva v telesi vzhodji bo v sredo, 16. t. m. predaval g. Gala iz Zidanega mosta, za njim pa o temi »Novi cilji, nova pota« g. Pahor. Zaključno predavanje tajnice Saveznega prosvetnega odbora iz Beograda, s. Vojnovičeve bo v soboto 19. t. m. obenem z zaoblubo novih članov. Predavanja bodo vsakokrat ob 19. uri, in sicer v dvorani Sokolskega doma. Pri teh prireditvah sodelujejo izmenoma telovadni oddelki, godba na pihala, orkester, šramel in mladinska drama.

— Sneg v planinah. Letošnja zima je že pred dobrimi 6 tedni začela groziti, ko so se naše planine zavile v debelo snežno odejo. Pa je sneg kmalu skopnel in zadnje tedne smo zaman pričakovali prave zime. V nedeljo jutraj nas je pozdravil dež, ki se je proti poldnevju spremenil v sneg, tako da je nastala po cestah in potih prava jesensko-zimska brozga. Ponoči je zapadel na okoliških planinah sneg, ki so se ga naši smučarji že dolgo veselili. Pa jim je južno vreme veselje zopet pokvarilo in če bo še dalje trajalo, bo kakor prvi tudi ta kmalu skopnel. Verjetno pa je, da bo pritisnil sever in da se bo kmalu pričela prava zima z obilnim belim blagoslovom, ki bo v veselje mladini pa tudi našim rudarjem, ki si žele, da bi postalo obratovanje v rudniku v sedanjem obsegu trajno, kar pa bo le malo verjetno in utegne trajati do zboljšanje po vsej prilici preko zimskih mesecev, če bo zima pravčasno z ostriškim mrazom nastopila.

— 10letnica šahovskega kluba v Trbovljah. Tukajšnji šahovski klub je bil ustanovljen pred 10 leti. Kakor vsak mlad pokret, se je imel boriti tudi šahovski klub v naši dolini z začelnimi težavami. Ker so mu pa načelovali idealni mošje in mladini-

ji, je seme te ideje kmalu zajelo tudi delavsko mladino, ki se je začela po prvih javnih nastopih živo zanimati za to plemenito igro. Danes šteje klub že preko 50 članov in je za beograjskim klubom najstarejši, pa tudi najdelavnejši v državi. Da pa ima klub tudi izvrstne igralce, je že opelovano dokazal, ko je porazil že številne rutinirane igralce. Častno je odrezal tudi pri nedavnih celjskih tekmah, kjer je le nekaj točk zaostal za Celjani, ki so najjači klub v državi. Da je klubu omogočeno sistematično vaditi članstvo in naraščati v tej plemeniti igri, se ima v prvi vrsti zahvaliti Društvu rudniških namestencev, ki mu je dal na razpolago za vaje in pouk svoje prostore. Klub bo organiziral tudi mladinski odsek, za katerega se je že prijavilo preko 50 mladih src, ki se navdušujejo za šahovske tekme. S tem si bo klub ustvaril dober naraščaj in kakor so Trboveljanci aprtni organizatorji raznih kulturnih, strokovnih, članovskih, športnih pokretov, kjer testu vodijo in zmagujejo nad drugimi rutiniranejšimi in slabejšimi borci in organizatorji, tako tudi v šahu nočejo zaostati.

Iz Celja

—c Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in okolico bo v torek 15. t. m. ob 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica 8. pritišče, levo.

—c Nesreča ne počiva. V soboto je 48-letnemu cinkarnišemu delavcu Josipu Vodeniku iz Trnovljega spodrsnilo na domačem dvorišču, pri čemer je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. Ko je šla 67-letna posestnica žena Marija Kajbava v Vrenski gorici pri Sedlarjevem domu na podstrežje, je padla po stopnicah in si zlomila desno nogo. V petek si je 6-letni ključavničarjev sin Bojan Zoffel iz Polu pri padcu v gozdu zlomil levo ključnico, v nedeljo pa si je 16-letni sin poštnega zvančnika S. Cergol iz Celja pri padcu zlomil levo podkohtnico. Ko je sel 26-letni pečarski pomočnik Anton Kos v Zalcu zvezčnat spjat, je padel po stopnicah in si prebil lobanjo. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici je umrl v ponedeljek 62-letni posestnik Ivan Pečnik iz Cirkovce pri Pragerskem.

Iz Maribora

— Gledališče. V torek, dne 15. t. m. bo v našem gledališču plesno-baletni večer. Nastopi znana operna pevka Tinka Wessel-Polla in baletna mojstrica Ilza pl. Hyes.

— Sneg in telefon. Zaradi zapadlega snega je utrpelo telefonsko omrežje v Mariboru veliko škodo. Radi pretiranih žic je doslej izločenih že preko 400 števk.

— Možni sledila v smrt. Poročali smo, da je pred dnevi tragično preminul kavarniški natakarc Franc šmid. Zena ni mogla preboleti udarca žle usode in je izvršila samomor. V stanovanju v Studencih so našli 32-letno Adelo šmid nezvestno. Zastupila se je z očetno kislino in v bolnici podlegla.

— Zastrupljenje? V Crenšovcih je v skrivnostnih okoliščinah nenadoma umrl posestnik Ivan Cvetko. Ker obstoja sum, da je mož postal žrtev zločina, so oblasti uvedle preiskavo.

— Pastirka pretepel, ker so mu ušle krave. V Zg. Dupleku so orožniki prijeli posestnika Vinka S., ker je do nezvesti pretepel sosedovega pastirka Alojza Skofa in mu z bičem prizadejal hude poškodbe. Otrok je padel v nezavest. Surovež je izjavil, da je pretepel pastirka, ker so mu ušle krave na njegov pašnik.

— Gori — kup smeti! V ponedeljek zvečer okoli 22. ure je zbudil Mariborčane iz sna požarni alarm. Gorel je velik kup odpadkov tekstilne tovarne Doctor in drug pod Ruško cesto. Gasilci so po dolgem naporu ogenj pogasili. Bila je nevarnost za sosednja poslopja, ker so iskre švigale visoko v zrak.

Iz Poljčan

— K vltomu v trafikce v Poljčanah, o čemer smo poročali 7. t. m. ugotovljamo naknadno, da lata, ki jo zjutraj našli pristonjeno na oknu, ni iz železniškega skladišča.

KINO IDEAL

Käthe Gold, Richard Romanovsky

v vselem filmu

Ljubezen

na zapoved

po komediji Maxa Dreyera.

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri.

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din

Najmanjši znesek 8 Din

ZIMSKE SUKNJE

boljše vrste, Hubertus nepremojljiv 250 Din, perilo in vsa praktična oblačila nudi po reklamnih cenah Presker, Sv. Petra cesta 14. 6. R.

50 PAR ENTLANJE

zmrznanje, voženje zaves, perila, monogramov, gumbic. Velika zaloga parja po 6.75 Din. »Julianac, Gosposvetska 12.

Makulturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

KLISEJE
ENO
VEŠAVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

SUHE HRUSKE

prima, 10 kg 56 Din, 50 kg 168 Din. Suhe slive debelo, 10 kg 64 Din, 50 kg 225 Din. Prima jedra 10 kg 158 Din. Franko kolodvor razpošilja. G. Drechsler, Tuzla. 3196

NOVO!

ŠTIRI PUDRI V ENEM

„Nepremočljiv“

1. Najboljši puder za ulico, ker je nepremočljiv.
2. Najprimernejši puder za zaprte prostore, ker ne tvori keplic na licu.
3. Puder, ki ostane na tici ves dan, ker je zmešan s smetano.
4. Puder, ki odstranjuje blestenje nosa in lica ter brani kožo svežo in mlado, ker vsebuje smetano.

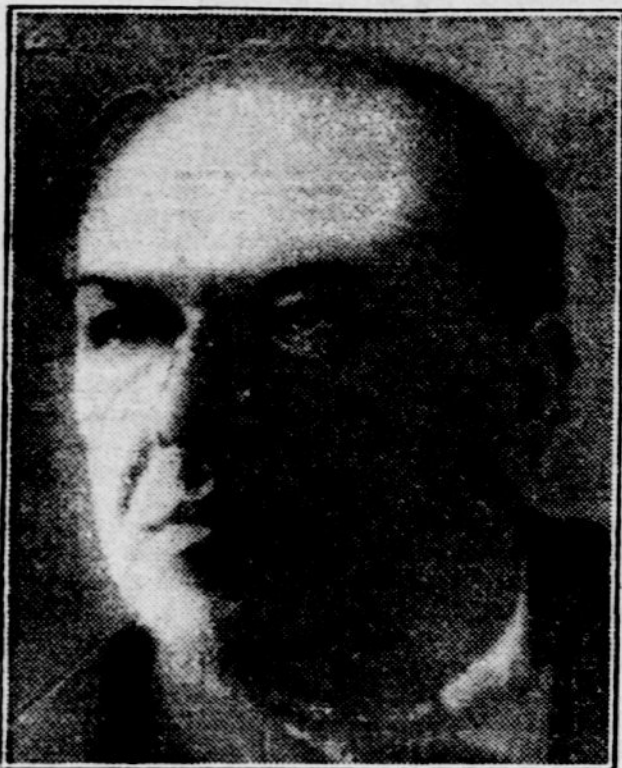
NE PUSKA VODE — Dajte nekaj tega pudra na prst in pomosite prst v časo vode. Ko potegnate prst iz vode, bo puder še vedno na njem, prst pa bo suh. Ta puder se obdrži na koži kljub potu med plecom, deževnemu vremenu ali kopanju na morju. On ne vsebuje mahih, trdih drobcev škroba, ki se zarivajo v kožne znojnice, se tam naberejo ter povzročajo razirjenje znojnic, zafedalice in druge napake polti. 5.000.000 krasnih deklet in lepih stark uporabljajo vsako jutro ta puder. Zahtevajte puder Tokalon, zmešan z smetano. Ta puder odstranjuje razirjenje znojnic. Uspešni rezultat je v vsakem primeru zanesen, ali pa se denar vrne.

Zadnja pot Emila Adamiča

Ljubljana se je včeraj z globokim pietetnim čustvom poslovila od priljubljenega skladatelja

Ljubljana, 9. decembra. Včeraj se je Ljubljana poslovila od premo umrlega skladatelja E. Adamiča kakor se poslovi le od svojih največjih mož. Pokojnika so zjutraj prepeljali z doma iz Starostove ulice v poslopje Glasbene Matice, kjer so ga položili na mrtvaški oder v veži. Ljudje so ga hodili ves čas kropiti, red 15. uro se je pa zbrala v Vegovi ulici nepregledna množica, ki je z globokim pietetnim čustvom prisostvovala žalni svečanosti. Raz poslopja Glasbene Matice so plapolale številne črne zastave, da je bilo vse pročelje odeto v črno. V parku in pred vhom so se zbrali pevec in številni odlični zastopniki naše javnosti.

Ko so h krsti pristopili duhovniki, so od goraj iz Hubadove dvorane zadoneli akordi pokojnikov »Zalne korčnice«, ki jo je igral orkester Orkestralnega društva GM pod vodstvom dirigenta Prevorska in s spremljevanjem orgel. Godba je težko legla na srca in glave so se sklonile. Globok vtis je napravil tudi govor predsednika GM dr. V. Ravnharja, ki je spregovoril pred krsto. Dejal je, da si GM ni pustila vzeti, da Adamič ne poneso k večnemu počitku prav iz tega poslopja, ki mu je postalo njegov drugi dom. Kot dijak učiteljskega je bil Adamič gojenec GM. Tu si je pridobil prvo solidno znanje, ki je začelo oblikovati njegov velik glasbeni talent. Ko je Hubad začel sprejemati njegova zborovska dela na

sporede matičnih koncertov, je mlademu Adamiču zrasla vera vase, da je postal najplodovitejši zborovski skladatelj. Zdal si domačega zborovskega koncertnega sporeda ne moremo misliti brez Adamičevih del, toda ne le doma, temveč tudi v Zagrebu, Beogradu, Sofiji. ... Govornik je v kratkih obrisih očrtal ter ocenil Adamičovo delo ter končno naglasil, da nas je zadel tem večja izguba z njegovo smrtjo, ker je umrl še kot tvoren. Baš, ko so začeli razmišljati, kako bi prihodnje leto dostojno proslavili njegovo 60-letnico in 40-letnico njegovega glasbenega dela, je posegla vmes smrt.

Preden so položili krsto na voz, je mešani zbor GM pod vodstvom ravn. Polića zapel pretrpetljivo Gallusovo žalostinko »Ecce quomodo moritur iustus«, nakar se je razvil sprevod, kakršnega Ljubljana že dolgo ni videla. Za križem so nesli velik venec Avtorske centrale. Na čelu so se zvrstili pevec Hubadove pevске župe s predsednikom dr. Švigeljem in zborovodjo Z. Prelovcem, nato so sledili peveci Adamičevega učiteljskega zbora, deputacije pevskih društev in glasbenih zavodov. V sprevodu so nosili tudi 7 praporov pevskih društev. Pred krsto so nosili krasne vence, pa tudi voz s krsto je bil ves obložen z vencji. Krsti sta sledila avtomobila s pokojnikovimi svojci, za njima se je pa zvrstila skoraj nepregledna množica. Med njo so bili številni zastopniki naše javnosti, predvsem načelnik prosvetnega oddelka banske uprave prof. Breznik, župan dr. Adlešič, poslanec R. Turk, ravnatelj konservatorija Betetto, upravnik gledališča O. Zupančič, predsednik ZKD ravnatelj Jeran, predsednik JB lige R. Pustoslavšek, zastopnik JC lige Fr. Govekar, zastopniki številnih kulturnih društev in stanovskih organizacij in zlasti mnogo učiteljskega sprevoda. Sprevod je krenil po Selenburgovi ulici in Tyrševi cesti na Masarykovo cesto, kjer se je na koncu pred viaduktom ustavil in združeni pevski zbor Hubadove pevске župe je zapel Prelovčovo žalostinko »Poljuna toži«.

Množica je še spremljala pokojnika na pokopališče. Pri kapeli so zapeli peveci združenega zbora Jelenovo »Usliši, nas, Gospod«. Ob skladateljski grobnici se je od pokojnika poslovila posebno prisrčno konservatoristka R. Koritnikova v imenu Trboveljskih slavkov, v imenu Adamičevega učiteljskega zbora pa D. Supančič. Končno je spregovoril še predsednik dr. Švigelj, nakar je učiteljski zbor zapel žalostinko »V snogu«, kakor je Adamič bil želel.

še, uživaje lepoto človečnosti, dokler ne pride na vrh, kjer je izraz zmage duha nad divjo naravo in nad vsemi nevarnostmi, izraz krake in globoko dojet: krasno je! Koliko je bilo meš in škribov, ko je šlo za biti ali ne biti, en sam nepremišljen, napaden prijem ali stop, da bi končalo plemenito življenje. Ali alpinistično izživljanje je strast, v kateri dobiva duševna sila svoje zadoščenje v kakorkoli doseženem uspehu in nadaljnje hrepenenje za neznanimi, nedosegljivimi idealnimi cilji. Za to ni meje krepki volji, izplačajo se sredstva, čas, muke in napor, iz zračnih oči gleda nepremagljiva volja. Ni osebnega tekmovanja, ni hrupa, ni pohvale in odklanj, je notranje zadoščenje, je borba duha in življenjskih sil z naravo, ki hoče ovirati stremženja prostega duha z naravnimi mejami, je bolj človeka s »človekom« kot takim.

Dasi je pri nas visoka alpinistika kot izraz narodove plemenite kulture že dolgo razvita, se vendar ne moremo kosati z drugimi narodi, kjer ima razvoj alpinizma starejšo tradicijo in boljše terenske ter gmojne pogoje. Da dobi naša javnost priliko neko-

liko spoznati uspehe človeškega gigantskega hotenja v smeri premagovanja divje gorske narave v navpičnih stenah in previsih, v strahotnih čerch in kaminih gorskih velikanih, je turistični klub »Skala« povabil slovečega odličnega alpinista g. K. Poppingerja z Dunaja, ki bo v filmih prikazal in z besedo opisal: 1) turo preko Matterhorna od severa na jug: Zmuttgrat-Liongrat, 2) vzhodno steno Monte Rosa in severno steno Dent d'Herens ter vožnjo preko ledenih pobočij v Wallis; 3) v območju Mont Blanca, pokrajine Pétérgrata, Brenvaflanke, na Dent de Geant in preko Rochefortgrata; 4) četrte vse pokrajine Zahodnih Alp in prekoračenje Gran Paradiso, v Dauphiné tura preko Meije in Barres des Ecrins; 5) v ledenih stenah Kavkaza, premaganje evropskega pettisočernika in končno turo preko ledenih sten Benzing.

Zanimivo predavanje bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Za kritje stroškov bo vstopnina za sedeže po Din 7.—, za stojišča po Din 4.—. Predprodaja vstopnic pri tvrdki »Alpina«.

Zaharov začne prodajati orožje

S temi kupčijami je zaslužil toliko, da je zapustil najmanj 10 milijonov funtov šterlingov

Do svojega 28. leta se je pečal Zaharov z različnimi, v Orijentu običajnimi umazanimi kupčijami, večinoma proti proviziji. Šele z 28. letom je prišel 14. oktobra 1877 v Atene, kjer je postal zastopnik angleške Nordenfeldtove orožarne, naprej s tedensko plačo 6 funtov šterlingov. To so bili prvi redni dohodki v njegovem življenju. Ko je dosegel nekaj trgovskih uspehov, je pa izpremenil svoje službeno razmerje v zastopstvo na provizijo, na kar je živel 30 let kot trgovski zastopnik s provizijo, čeprav se mu je bilo v banki na tekočem računu že nabralo več sto tisoč funtov. S tem denarjem se je pa že lahko sam udeležil na izdelovanju orožja, ki ga je prodajal proti visoki proviziji. Tako je v naslednjih 30 letih zaslužil ogromno premoženje, da je zapustil najmanj 10.000.000 funtov šterlingov.

Večina čitateljev, zlasti mladih, se bo vprašala, kako je mogoče, da je postal mladenič, čigar mladost je zasenčena s senco kriminalnih zločinov, eden najbojatejših in tudi najvplivnejših ljudi na svetu. Ali so take kariere sploh mogoče? Da, mogoče so, če ima človek pred seboj en sam cilj obogateti za vsako ceno in če zaleduje ta cilj z železno voljo, z iznajdljivostjo in brezobzirnostjo. Seveda, če mu grede na roko še okolnosti, kakor so delale za Zaharova na polju tehnike, gospo-

darstva in politike, doseže svoj cilj tem sigurneje. Gre za loterijo vsega življenja ali vsega stoletja, v kateri more zadeti samo tisti, ki ima srečo in ki se ne ustraši nobenih sredstev.

Basil Zaharov je bil Grk, sin naroda, ki se je že pred 3.000 leti proslavil v trgovini in podjetnosti. Svoja otroška leta je preživel v Istanbulu, kjer je bilo baš v onih časih središče političnih in gospodarskih pustolovcev iz vse Evrope in Azije. Istanbul je bil takrat najbolj mednarodno mesto na svetu. Temu se je moral Zaharov zahvaliti za svoje znanje francosčine, ruščine, angleščine, španščine in italijansčine, ki jih je obvladal poleg grščine in turščine. Že kot deček se je naučil raznih drobnih trikov orijentalnega trgovanja. Med drugim je bil tudi vodnik tujcev. Vodniki tujcev v Orijentu so se zdaj večinoma agenti na provizijo, ki dobivajo svoj delež celo od beračev pred mošejo. V tem poklicu se je naučil mladi Zaharov marsičesa, kar mu je pozneje pomagalo, da se je dvignil tako visoko.

Bil je Grk pod turško vlado, pripadnik hudo zatirane narodne in verske manjšine. To mu je zagotavljalo izdatno pomoč njegovih rojakov v začetku njegove kariere. Trgovci Hyphenides, ki ga je dal zasliševati zaradi poverbe ježice tja do Londona, je moral svojo ovadbo umakniti, ker

so mu zagrozili v Istanbulu živeči Grki s smrtjo, zato ker je dal s pomočjo osvojenih turških policije v Londonu aretirati Grka Zaharova. Mesto atenskega agenta Nordenfeldtove orožarne je dobil Zaharov zopet s pomočjo premožnega mladega grškega politika, poznejšega ministrskega predsednika Skuludisa. Le-ta je hotel preiskrbi dobro mesto rojaka, ki je bil pobegnil iz Istanbula in ki so ga preganjale turške oblasti.

Če pa hoče trgovski zastopnik na provizijo obogateti, mora prodajati drago in obenem dobro prodajno blago. Tudi najsposobnejši agent na provizijo, ki prodaja gospodinjam recimo šivalne stroje ali branjevec kremo za čevlje, ne bo nikoli zaslužil deset milijonov funtov šterlingov. To blago je preprosti, obrat je preprost, kupec pa preveč. Strojnica pa stane nekaj deset tisočakov, podmornica pa nekaj sto tisočakov. Agent zasluži pri eni sami podmornici lepe denarce, ne prodaja pa nikoli samo ene. Naročila grede vedno na tucate, agent pa dobi provizijo od vsakega komada.

Tudi kupec igra v trgovini s orožjem veliko vlogo. Samo v redkih primerih kupujejo posredniki ali zasebna društva strojne ali topove. Navadno jih kupujejo same države, ki imajo vsaj teoretično neomejena sredstva za oboroževanje. Pri tem pa agentu orožarne, ki se poteguje za državne dobave, ni treba pričevati milijonov prebivalcev dotične države o ugodnosti in neobhodnosti nakupa. Zadoštuje mu, če prepriča le nekaj politikov in uradnikov. Ti so pa zopet samo ljudje z vsami človeškimi slabostmi, ki jih je spoznaval Basil Zaharov že v zgodnji mladosti.

Izumitelj nalivnega peresa

V New Yorku je živel v drugi polovici preteklega stoletja zavarovalni agent Lewis Edson Waterman. Da bi lažje pridobil zavarovalnice, je nosil s seboj črnilo in pero. To pa ni bilo prijetno, kajti večkrat se mu je razlilo črnilo, da si je zamazal obleko in roke. Zato je jel razmišljati, kako bi izpopolnil že obstoječe modele nalivnih peres. Leta 1884 se mu je to posrečilo in svoje nalivno pero je nazval Ideal. Glavni problem rednega dovajanja črnila konci peresa je rešil Waterman naravnost mojstrsko, kajti uporabil je zakon o kapilarnih cevkah, ki pravi, da se tekočina v čisto tankih cevkah lažje dvigajo. Za držalo je porabil vulkanizirano trdo gumo, namesto jeklenega pa zlato pero, ki ne zarjavi.

Ker je pa bilo zlato pero predrago in se je prehitro obrabilo, je opremil Waterman konico peresa z iridijem, zelo trdo kovino, pet do šestkrat dražje od zlata. Prvo leto je prodal Waterman neki newyorški trafiki 200 nalivnih peres, ki so se pa kmalu tako priljubila, da je moral ustanoviti več tovarn. Ko je leta 1901 umrl, so izdelovali v njegovih tovarnah 6 milijonov nalivnih peres letno, zdaj jih pa izdelujejo že nad 13 milijonov. Temu primerno so seveda naraščali tudi dohodki in Watermanovi dediči so zdaj že davno milijonarji.

V kraljestvu

gorskih orjakov

Drevi bo predaval sloveči alpinist Poppinger o drznih plezalnih turah

Ljubljana, 9. decembra

Čudovit je človeški duh, vklečen za življenje in udejstvovanje v slabotno, zlomljivo telo, le v toliko močno, kolikor neobhodno potrebuje za obstoj na zemlji. Duh mora biti gospodar, da postavi človeka kakor mora biti po svoji lepoti, zmoglostih in visokem smotru. Ne imel bi človek smisla brez dragocene lastnosti, ki ga žene više in više, k jasnemu spoznanju okolice in vseh skrivnosti, ki ga obdajajo. Postati hoče čim močnejši gospodar vsega, kar mu nudi narava vzvišenega, lepega, skrivnostnega. Da se napaja v teh čudovitostih, ki ti jih nudi tajinstvena narava, porablja vsega duha, ta pa vleče za seboj v pomoč vse telesne sile.

Plemenita je veda v svoji globini in višini, ali kot bitje narave kaže alpinist gotovo največjo življenjsko moč ter voljo. Ne mené se za elementarne sile, ne glede na težke ovire, ki jih je prastari čas nagromadil v ponosno širlečih vrhovih gora, ne oziraje se na svoje telesne zahteve gro alpinist za svojim ciljem porablja vse, kar ima na razpolago, da se žene naprej in naprej, vzpenja se ob skrajnem naporu vedno vi-

EMILE GABORIAU

ZAKONSKI IN NEZAKONSKI SIN

ROMAN.

— Kako se pišete? — ga je vprašal preiskovalni sodnik.
— Maria Peter Lerouge.
— Vi ste torej sorodnik Klaudivine Lerougeve?
— Njen mož sem, gospod.
— Kaj? Mož umorjene je živ in policija tega ni vedela? — je pomislil Daburon in dejal na glas:
— Vsi so jo smatrali za vdovo in celo sama se je izdajala za njo.
— Da, za vdovo se je izdajala zato, da je lahko s tem deloma opravičila svoje vedenje. Sicer je bilo pa to med obojema nekako dogovorjeno.
— Ali veste, da je postala žrtev zavrtnega zločina?

— Gospod s policije, ki me je našel, mi je to povedal, — je odgovoril mornar. — Bila je hudobna žena, — je pripomnil in čelo se mu je zmrzelo.

— Kaj, vi kot mož jo dolžite?
— Saj imam vso pravico do tega. Ah, pokojni oče me je svaril pred njo. Smejal sem se mu, ko me je svaril: Pazi vse nas osramoti! In prav je govoril. Zaradi nje me je zasledovala policija kot zločince, ki se skrivajo. No, saj sem ji pravil, da bo morila žalosten konec.

— Vi ste ji to pravili?

— Da, najmanj stokrat.

— In zakaj? Bodite brez skrbi, prijatelj, za vašo čast tu ne gre, nihče o nji ne dvomi. Kdaj ste ji tako modro prerokovali žalostni konec?

— Ah, to je že davno, gospod. Prvič sem ji ga napovedal pred desetimi leti, — je odgovoril mož.
— Bila je častihlepna in rada se je sukala med visokimi gospodi. To jo je tudi pogubilo.

— V kakšne zadeve se je vmešavala vaša žena? ga je vprašal sodnik. — Povejte mi to točno, prijatelj! Tu morate govoriti ne samo resnico, temveč čisto resnico!

Lerouge je položil svoj klobuk na stol. V zadregi se je praskal za ušesi in prestopal z noge na nogo. Tako je zbiral svoje misli.

— Da vam povem po pravici, o svete Janezu bo petintrideset let, — je začel, — ko sem se bil zaljubljen v Klaudivo. Bila je najlepša dekle v okolici. Ravna kakor sveča, gibčna kakor kača, stoka in krepka kakor tekmovalni čoln. Oči so se ji lesketale liki staro vino. Imela je črne lase in bele zobe, njen dah je bil nekeje od morekega vetrčica. V svojo nesrečo je bila pa skromna, dočim smo bili mi premožni. Ko sem povedal očetu, da hočem vzeti Klaudivo, je srčno zaklel in čez teden dni me je odpeljal k sosedu ribiču v Port, da bi si izbil te misli z glave. Vrnil sem se čez pol leta ves izčrpan, toda še bolj zaljubljen kakor prej. Ko se nekoga večera po povratku z ribolova nisem niti dotaknil večerje, mi je oče dejal:
— Pa jo vzemi, to marho, da bom imel mir.

— Dobro se spominjam tega, kajti malo je manjkalo, da starega nisem ubil, ker je tako grodo govoril o mojem ljubljnem dekletu.

— Ocenil sem se torej. Ko so zvečer po svatbi sorodniki in gostje odšli, jaz pa stopil k svoji ženi, sem zagledal očeta, kako sedi sam v kotu in plaka. Skrčilo se mi je srce in obšla me je zla slutnja. Prišlo je kmalu. Prvi dve leti je šlo vse dobro, če ne računam običajnih domačih preprirov. Velika Klaudivina napaka je pa bila, da je rada koketirala. Vse kar sem zaslužil, a zaslužil sem dobro, je porabila zase. Vsako nedeljo je imela kaj novega: obleko, nakit, klobuk, vražje ropotije, ki si jih izmisljajo trgovci, da zapravljajo ženske denar. Sosedje so govorili o tem, meni se je pa zdelo, da je vse v redu. Pri krstu sina, ki mi ga je rodila in ki je dobil po mojem očetu ime Jakob, sem privlekel na dan svoje prihranke iz fantovskih let, nad tristo cekinov, da bi ji ustregel. Za ta denar sem hotel kupiti sosedov travnik, po katerem sem strašno hrepenel, ker se je zajedal v naš svet.

Daburon je bil ves nestrpen, toda kaj je mogel početi?

— No, dalje, dalje, — je prigovarjal Lerougeu, kadarholi je hotel le-ta obmoliti.

— Bil sem torej dotaknjen zadovoljen, — je nadaljeval mornar, — ko sem nekoga jutra opazil, kako se potika okrog naše hiše skrivniški grof Commarina, čigar grad stoji dobre četrte mišje od nas na drugi strani mesteca. Vprašal sem ženo, kaj ji hoče ta postopač. Sprva nisem hotel niti slišati, potem sem pa privlekl. Čez teden dni je

dobila pismo, naj pride v Pariz po otroka. Odpeljal sem se z njo. V Parizu naj bi bila odšla po otroka k neki Gerdyjevi, stanujoči na bulvarju. Domenila sva se, da se bo Klaudivina predstavila sama, jaz jo pa počakam v krčmi.

Po njenem odhodu pa nisem imel več občutka. Kmalu sem odšel iz krčme in se napotil za svojo ženo. Poizvedoval sem pri služničadi in iz hiše prihajajočih ljudih ter zvedel, da je Gerdyjeva ljubica grofa Commarina. To se mi je tako upiralo, da bi se moja žena vrnila domov brez tega pankerta, če bi bilo to v mojih močeh. Sem samo skromen mornar in vem, da se lahko vsak človek spozabi, zdi se mi pa zelo grdo, če se spozabi mož, ki ima ženo in otroka, da živi z drugo in ji daje premoženje svojih otrok. Mar ni tako?

Preiskovalni sodnik se je nestrpen obračal v naslanjaču. Pomislil je: ta človek ne bo nikoli prišel do konca.

— Da, tisočkrat prav imate, — je odgovoril, — toda pustite svoja modrovanja in nadaljujte!

— Klaudiva je bila trdovratnejša od meza, gospod! Tri dni sva se prepirala, končno se je pa udala in mi priznala: Gospod grof, ki ima obenem s tem-že zakonskega sina, hoče, da bi nosil njegovo ime ta nezakonski fantič. To se pa da doseči z mojim prizadevanjem. Spotoma se sestanemo v krčmi, kjer bomo prenočevali z Germanom in dojiljo, ki ji je bil poverjen zakonski sin. Nastanijo nas v isti sobi in ponoči naj zamenjam oba otroka, oblečena nalašč enako. Gospod grof mi da za to osem tisoč frankov v gotovini in do smrtne rente tisoč frankov na leto.